

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Materiały do znajomości ryjkowców (Coleoptera: Curculionoidea) Beskidu Wschodniego

Author: Artur Taszakowski, Natalia Kaszyca, Miłosz A. Mazur

Citation style: Taszakowski Artur, Kaszyca Natalia, Mazur Miłosz A. (2017). Materiały do znajomości ryjkowców (Coleoptera: Curculionoidea) Beskidu Wschodniego. „Acta entomologica silesiana” (Vol. 25 (2017), s. 1-18)

Uznanie autorstwa - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa.

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Materialy do znajomości ryjkowców (Coleoptera: Curculionoidea) Beskidu Wschodniego

ARTUR TASZAKOWSKI¹, NATALIA KASZYCA², MIŁOSZ A. MAZUR³

^{1,2} Katedra Zoologii, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Śląski,
ul. Bankowa 9, 40-007 Katowice

² Studenckie Koło Naukowe Zoologów „Faunatycy”

³ Centrum Studiów nad Bioróżnorodnością, Katedra Biosystematyki, Uniwersytet Opolski, ul. Oleska 22,
45-052 Opole

e-mail: ¹ ataszakowski@us.edu.pl, ² nkaszyca@us.edu.pl, ³ milosz@uni.opole.pl

ABSTRACT. New data on the weevils (Coleoptera: Curculionoidea) of the Eastern Beskid Mountains.

The paper presents new data on the distribution of the superfamily Curculionoidea in the Eastern Beskid Mountains. The study was carried out between 2003 and 2015 in the south-western part of this region. A list of 134 species of Curculionoidea classified into 7 families (Anthribidae, Attelabidae, Rhynchitidae, Nanophyidae, Apionidae, Curculionidae, Eirirhinidae) is presented. Some of them are rare in Poland or have been collected in this region for the first time: *Chonostropheus tristis*, *Aspidapion validum*, *Barynotus moerens*, *Dodecastichus inflatus*, *Otiorhynchus obsidianus*, *Lixus punctiventris*, *Tachyerges rufitarsis* and *Lignyodes suturatus*.

KEY WORDS: faunistics, new data, weevils, Eastern Beskid Mountains.

WSTĘP

Ryjkowce (Curculionoidea) są niezwykle liczną i zróżnicowaną grupą chrząszczy, w Polsce liczącą ponad 1050 gatunków (WANAT & MOKRZYCKI 2005). Tak wielka różnorodność, liczne trudności natury taksonomicznej oraz niewielka liczba krajowych specjalistów, dobrze znających ryjkowce wraz z ich roślinami żywicielskimi sprawia, że ich rozmieszczenie w wielu rejonach Polski poznane jest wciąż fragmentarycznie (WANAT *et al.* 2016).

Beskidy są rozległą grupą pasm górskich w łańcuchu Karpat. Ciągłą się na odcinku ponad 600 km od czeskich Moraw po dolinę Czeremoszu na Ukrainie. Obszar ten charakteryzuje się łagodnym klimatem i wyraźnie zaznaczającymi się piętrami klimatycznymi, co przekłada się na bogato reprezentowane zbiorowiska roślinne, od łąk i lasów reglaowych po zbiorowiska roślinne charakterystyczne dla stref subalpejskich i alpejskich (KONDRACKI 2013). Tak duże zróżnicowanie fizjograficzne przekłada się na bogatą faunę i florę. Różnorodność ryjkowców w Beskidach szacowana jest na około 700 gatunków, co stanowi niemal 70% krajowej fauny tej grupy (KNUTELSKI & TYKARSKI 2010).

Obszar Beskidów był obiektem badań koleopterologicznych od wielu lat. Pracowali tam głównie badacze z ośrodka krakowskiego i na dzień dzisiejszy można uznać, że znajomość ryjkowców tego rejonu jest dość dobra. Do najważniejszych powojennych prac obejmujących ryjkowce tego regionu, zaliczają się opracowania PETRYSZAKA (1982, 1993), PETRYSZAKA *et al.* (1987, 1993, 2009), KUBISZA & SZAFRAŃCA (2003). Inne prace, głównie o charakterze krótszych doniesień faunistycznych, podsumowano w *Katalogu Fauny Polski* (BURAKOWSKI *et al.* 1992, 1993, 1995, 1997, 2000). Obecnie fauna podlega dynamicznym zmianom na skutek różnorodnych czynników, zarówno naturalnych migracji, będących wynikiem choćby zmian klimatycznych, jak i antropogenicznych przekształceń środowiska, zawleczeń itp. Chrząszcze Beskidu Wschodniego są w ostatnim czasie przedmiotem intensywnych badań faunistycznych (np. KARPIŃSKI *et al.* 2015, SZCZEPAŃSKI *et al.* 2015a, b, c; 2016), a niniejsza praca zawiera nowe dane o występowaniu ryjkowców na tym terenie.

TEREN BADAŃ

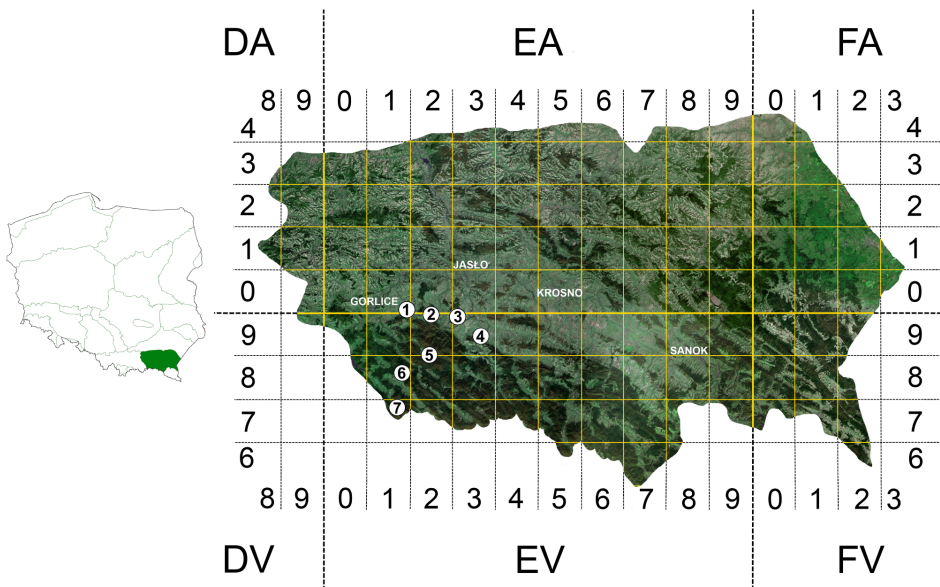
Obszar badań położony jest w południowo-zachodniej części Beskidu Wschodniego (BURAKOWSKI *et al.* 1973), na terenie dwóch mezoregionów: Beskid Niski i Pogórze Jasielskie (KONDRACKI 2013). Obszar ten stanowi bardzo interesującą część kraju, głównie ze względu na obecność niskich pasm górskich oraz przełęczy, które umożliwiają migracje ciepłolubnych gatunków z Wyżyny Ondawskiej i Kotliny Panońskiej do Polski (MAZUR 2001, TASZAKOWSKI 2012, SZCZEPAŃSKI *et al.* 2016).

Materiał był zbierany na następujących stanowiskach: Bartne [EV29], Bednarka [EA20], Blechnarka [EV17], Dobrynia [EV39], Gładyszów [EV18], Libusza [EA10], Lipinki [EA20], Małastów [EV18], Mrukowa [EV39], Nowy Żmigród [EV39], Rozdziele [EV19], Wola Dębowiecka [EA30], Wójtowa [EA20] oraz Wysowa-Zdrój [EV17] (Ryc. 1).

MATERIAŁ I METODY

Intensywne badania nad chrząszczami były prowadzone w latach 2010–2015, jednakże wykorzystano również rekordy pochodzące z lat wcześniejszych. Materiał był pozyskiwany przy użyciu standardowego czerpaka entomologicznego, parasola entomologicznego oraz metodą „na upatrzonego”. Podczas badań terenowych penetrowano różnorodne środowiska – lasy (grąd, buczyna karpacka, olszynka karpacka), zadrzewienia, zarośla okrajkowe, łąki, środowiska subkserotermiczne (zbliżone do kserotermicznych) i zarośla termofilne.

Materiał został zebrany w większości przez A. Taszakowskiego. Część okazów została zgromadzona podczas badań terenowych Koła Naukowego Zoologów „Faunatycy” działającego przy Katedrze Zoologii Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego, które miały miejsce w roku 2013 w Bartnem. Okazy dowodowe znajdują się w kolekcji entomologicznej Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, oraz w kolekcjach autorów. Fotografie chrząszczy przygotowano przy użyciu mikroskopu stereoskopowego Leica M205C, kamery Leica DFC495, oprogramowania Leica Application Suite 4.9.0 oraz darmowego programu graficznego Paint.NET 4.0.13.

Ryc. 1. Położenie stanowisk badawczych w Beskidzie Wschodnim: 1 – Libusza, Lipinki, Rozdziele, Wójtowa; 2 – Bednarka; 3 – Dobrynia, Wola Dębowiecka; 4 – Mrukowa, Nowy Żmigród; 5 – Bartne; 6 – Gładyszów, Małastów; 7 – Blechnarka, Wysowa-Zdrój (mapa wygenerowana przy użyciu programu Paint.NET na podstawie <http://gis.biomap.pl>).

Fig. 1. The research plots in the Eastern Beskid Mountains: 1 – Libusza, Lipinki, Rozdziele, Wójtowa; 2 – Bednarka; 3 – Dobrynia, Wola Dębowiecka; 4 – Mrukowa, Nowy Żmigród; 5 – Bartne; 6 – Gładyszów, Małastów; 7 – Blechnarka, Wysowa-Zdrój (map generated using Paint.NET based on <http://gis.biomap.pl>).

Nazewnictwo i systematykę przyjęto za najnowszym Katalogiem Chrząszczy Palearktyki (LÖBL & SMETANA 2011, 2013). Kolejność gatunków w obrębie poszczególnych rodzin i podrodzin alfabetyczna.

WYKAZ GATUNKÓW

Anthribidae BILLBERG, 1820

1. *Anthribus nebulosus* FORSTER J. R., 1770

Libusza: zarośla, 20.05.2014, 1 ex.

2. *Platyrhinus resinosus* (SCOPOLI, 1763)

Wysowa-Zdrój: las, 11.07.2011, 1 ex.

3. *Platystomos albinus* (LINNAEUS, 1758)

Libusza: 30.04.2013, 1 ex., 15.05.2013, 1 ex., 13.08.2014, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: skład drewna, 18.05.2013, 1 ex., 02.05.2014, 1 ex.

Attelabidae BILLBERG, 1820

Attelabinae BILLBERG, 1820

4. *Attelabus nitens* (SCOPOLI, 1763)

Wysowa-Zdrój: 2004, 1 ex.

Apoderinae JEKEL, 1860

5. *Apoderus coryli* (LINNAEUS, 1758)

Blechnarka: 13.06.2011, 1 ex.; Libusza: 2003, 1 ex., 2007, 1 ex., grąd, 16.06.2013, 1 ex., 30.07.2014, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 1 ex., 17.05.2013, 2 exx., 01.05.2014, 1 ex.

Rhynchitidae GISTEL, 1848

6. *Byctiscus betulae* (LINNAEUS, 1758)

Libusza: 2003, 2 exx.

7. *Byctiscus populi* (LINNAEUS, 1758)

Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 2 exx., 10.06.2013, 4 exx., 21.05.2014, 1 ex., 03.06.2015, 1 ex.; Libusza: 2007, 1 ex., 16.08.2009, 1 ex., zarośla, 14.09.2012, 1 ex., zarośla okrajkowe, 15.05.2013, 1 ex.; Wójtowa: zarośla okrajkowe, 16.05.2013, 1 ex.

8. *Chonostropheus tristis* (FABRICIUS, 1794)

Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 1 ex.; Rozdziele: zarośla, 2007, 1 ex.

9. *Deporaus betulae* (LINNAEUS, 1758)

Bednarka: 2004, 1 ex.; Libusza, 2003, 1 ex., grąd, 20.04.2014, 3 exx., 16.08.2009, 1 ex.; Lipinki: czyżnie, 21.04.2014, 1 ex.; Rozdziele: zarośla, 01.05.2013, 2 exx.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 17.05.2013, 1 ex.

10. *Caenorhinus mannerheimii* (HUMMEL, 1823)

Bednarka: grąd, 23.05.2014, 1 ex.

11. *Involvulus cupreus* (LINNAEUS, 1758)

Gładyszów: droga śródpolna, 25.08.2013, 1 ex.; Libusza, zarośla okrajkowe, 19.04.2014, 4 exx.; Lipinki: czyżnie, 21.04.2014, 1 ex.

12. *Neocoenorrhinus germanicus* (HERBST, 1797)

Bednarka: grąd, 26.05.2013, 2 exx., 23.05.2014, 3 exx.; Bartne: zarośla, 09.07.2013, 1 ex.; Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 2 exx., 23.05.2014, 1 ex.; Gładyszów: zarośla okrajkowe, 14.06.2013, 1 ex.; Libusza, brzeg rzeki, 29.04.2013, 1 ex., zarośla, 30.04.2013, 1 ex.; Lipinki: zarośla kserotermiczne, 21.04.2014, 1 ex., 24.05.2014, 1 ex.; Mrukowa: zarośla, 13.06.2013, 1 ex.; Nowy Żmigród: zarośla okrajkowe, 19.05.2013, 2 exx.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 1 ex., 17.05.2013, 1 ex., skraj lasu, 11.07.2011, 1 ex.

13. *Neocoenorrhinus paucillus* (GERMAR, 1824)

Bednarka: grąd, 16.05.2013, 2 exx.; Libusza: zarośla okrajkowe, 19.04.2014, 6 exx., łąka, 20.04.2014, 1 ex., grąd, 20.04.2014, 1 ex.; Lipinki: zarośla, 30.04.2013, 1 ex.

14. *Tatianaerhynchites aequatus* (LINNAEUS, 1767)

Libusza: zarośla okrajkowe, 19.04.2014, 3 exx.; Lipinki: czyżnie, 21.04.2014, 3 exx., 14.07.2013, 1 ex.

15. *Temnocerus coeruleus* (FABRICIUS, 1798)

Blechnarka: skraj drogi, 21.05.2014, 1 ex.

16. *Temnocerus nanus* (PAYKULL, 1792)

Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 1 ex.; Gładyszów: zarośla okrajkowe, 14.06.2013, 1 ex.

Nanophyidae GISTEL, 184817. *Nanophyes marmoratus* (GOEZE, 1777)

Bartne: zarośla, 10.07.2013, 1 ex.

Apionidae SCHÖNHERR, 182318. *Apion cruentatum* WALTON, 1844

Dobrynia: 16.05.2013, zarośla termofilne, 1 ex.

19. *Apion frumentarium* (LINNAEUS, 1758)

Libusza: 2007, 1 ex., 08.08.2009, 2 exx., zarośla, 30.04.2013, 4 exx., łąka, 15.05.2013, 1 ex., zarośla okrajkowe, 19.05.2013, 1 ex.

20. *Apion haematodes* KIRBY W., 1808

Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 1 ex.

21. *Aspidapion validum* (GERMAR, 1817)

Wysowa-Zdrój: zarośla okrajkowe, 01.05.2014, 1 ex.

Gatunek wykazywany jedynie z pięciu stanowisk o charakterze historycznym (BURAKOWSKI *et al.* 1992). Obecnie w ekspansji na obszarze południowo-wschodniej Polski (WANAT, informacja ustna). Jego pojawienie się jest zapewne związane z coraz łagodniejszymi zimami i wydłużonym okresem wegetacyjnym w ostatnich latach. Czynniki te spowodowały również coraz liczniejsze pojawianie się w Polsce *Rhopalapion longirostre* (OLIVIER, 1807), który podobnie jak *A. validum*, jest związany z roślinami z rodziny ślázowatych (Malvaceae).

22. *Eutrichapion punctiger* (PAYKULL, 1792)

Bednarka: grąd, 13.06.2014, 1 ex.; Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 2 exx.; Libusza: łąka, 21.04.2014, 1 ex., zarośla, 30.04.2013, 2 exx., łąka, 15.05.2013, 2 exx., brzeg rzeki, 29.04.2013, 1 ex.; Rozdziele: zarośla, 01.05.2013, 1 ex.

23. *Holotrichapion aethiops* (HERBST, 1797)
Libusza: zarośla, 30.04.2013, 1 ex.; Rozdziele: zarośla, 01.05.2013, 1 ex.
24. *Ischnopterapion virens* (HERBST, 1797)
Bartne: łąka, 11.07.2013, 1 ex., kserotermiczne, zarastające krzewami i drzewami pastwisko, 09.07.2013, 1 ex.
25. *Omphalapion laevigatum* (PAYKULL, 1792)
Libusza: łąka, 21.03.2014, 1 ex., łąka, 30.09.2014, 1 ex.
26. *Oxystoma ochropus* (GERMAR, 1818)
Libusza: zarośla okrajkowe, 19.04.2014, 1 ex.
27. *Perapion violaceum* (KIRBY W., 1808)
Libusza: brzeg rzeki, 29.04.2013, 2 exx., łąka, 29.04.2013, 1 ex.; Dobrynia: zarośla termofilne, 10.06.2013, 1 ex.
28. *Protapion apricans* (HERBST, 1797)
Libusza: brzeg rzeki, 29.04.2013, 2 exx., łąka, 29.04.2013, 1 ex.; Dobrynia: zarośla termofilne, 10.06.2013, 1 ex.
29. *Protapion fulvipes* (GEOFFROY in FOURCROY, 1785)
Bartne: zarośla, 09.07.2013, 1 ex.
30. *Stenopterapion meliloti* (KIRBY W., 1808)
Lipniki: zarośla kserotermiczne, 15.06.2013, 1 ex.

Curculionidae LATREILLE, 1802

Entiminae SCHÖNHERR, 1823

31. *Alophus triguttatus* (FABRICIUS, 1775)
Bednarka: grąd, 16.05.2013, 1 ex.; Libusza: 2004, 2 exx., 06.08.2009, 1 ex.
32. *Alophus weberi* (PENECKE, 1901)
Libusza: 05.06.2010, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 13.06.2011, 1 ex., łąka śródleśna, 16.08.2010, 1 ex.
33. *Barynotus moerens* (FABRICIUS, 1792) (Ryc. 2B)
Libusza: łąka, 10.06.2013, 2 exx.; Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 23.07.2010, 1 ex., łąka śródleśna, 05.08.2010, 1 ex.
Rzadki gatunek znany głównie z obszarów górskich. Z Beskidu Wschodniego znany z doniesień historycznych (NOWICKI 1864), jednak bez wskazania konkretnej lokalizacji czy daty. Stosunkowo niedawno wykazany z Kotliny Nowotarskiej (KNUTELSKI 2001).

34. *Barynotus obscurus* (FABRICIUS, 1775)
Libusza: 2007, 2 exx., 06.07.2010, 1 ex., zarośla, 30.06.2013, 1 ex.; Mrukowa: ziołorośla, 22.07.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 16.08.2010, 1 ex.
35. *Chlorophanus viridis* (LINNAEUS, 1758)
Bednarka: 2008, 1 ex.; Libusza: 2007, 2 exx. Lipinki: zadrzewienie, 15.06.2013, 1 ex.
36. *Dodecastichus inflatus* (GELLENHAL, 1834)
Bednarka: 2008, 1 ex., skraj grądu, 01.06.2013, 1 ex.
37. *Eusomus ovulum* (GERMAR, 1824)
Dobrynia: zarośla termofilne, 13.06.2013, 1 ex.; Nowy Żmigród: łąka, 19.05.2013, 1 ex.
38. *Liophloeus tessulatus* (MÜLLER O. F., 1776)
Libusza: 2003, 1 ex., 04.06.2010, 1 ex.
39. *Otiiorhynchus equestris* (RICHTER, 1821)
Libusza: 2008, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 1 ex.
40. *Otiiorhynchus ligustici* (LINNAEUS, 1758)
Libusza: 2004, 1 ex., łąka, 12.04.2013, 1 ex.; Lipinki: tereny antropogeniczne: 24.05.2014, 1 ex.
41. *Otiiorhynchus multipunctatus* (FABRICIUS, 1792)
Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 1 ex.
42. *Otiiorhynchus obsidianus* (BOHEMAN, 1843) (Ryc. 2A)
Libusza: 2006, 1 ex.
43. *Otiiorhynchus ovatus* (LINNAEUS, 1758)
Bednarka: 2007, 1 ex.; Dobrynia: zarośla termofilne, 13.06.2013, 1 ex; Libusza: 2007, 1 ex., zarośla, 12.06.2013, 1 ex.
44. *Otiiorhynchus scaber* (LINNAEUS, 1758)
Wysowa-Zdrój: zarośla, 13.06.2011, 1 ex.
45. *Otiiorhynchus tenebricosus* (HERBST, 1784)
Bednarka: 2007, 1 ex.
46. *Phyllobius arborator* (HERBST, 1797)
Libusza: 2004, 1 ex.
47. *Phyllobius argentatus* (LINNAEUS, 1758)
Bartne: buczyna, 11.07.2013, 1 ex.; Libusza: 2007, 1 ex.; Lipinki: zarośla, 30.04.2013, 1 ex.

48. *Phyllobius glaucus* (SCOPOLI, 1763)

Bednarka: 2005, 1 ex., 2007, 1 ex., 2008, 1 ex., grąd, 16.05.2013, 1 ex.; Libusza: 2004, 1 ex., brzeg rzeki, 29.04.2013, 1 ex., łąka, 15.05.2013, 1 ex., zarośla, 30.04.2013, 1 ex.; Lipinki: zarośla, 30.04.2013, 4 exx.; Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 23.07.2010, 1 ex., zarośla, 23.05.2011, 1 ex., 17.05.2013, 1 ex., zarośla okrajkowe, 18.05.2013, 1 ex.

49. *Phyllobius maculicornis* (GERMAR, 1824)

Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 2 exx.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 2 exx., zarośla okrajkowe, 18.05.2013, 1 ex.

50. *Phyllobius oblongus* (LINNAEUS, 1758)

Libusza: 2006, 1 ex., 15.05.2013, 1 ex., zarośla, 10.06.2013, 1 ex.; Lipinki: zarośla, 30.04.2013, 2 exx.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 1 ex.

51. *Phyllobius pyri* (LINNAEUS, 1758)

Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 1 ex.; Libusza: 2004, 1 ex., brzeg rzeki, 29.04.2013, 2 exx., łąka, 29.04.2013, 7 exx.; Rozdziele: zarośla, 01.05.2013, 1 ex.; Wójtowa: zarośla okrajkowe, 16.05.2013, 2 exx.

52. *Phyllobius vespertinus* (FABRICIUS, 1792)

Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 1 ex.; Libusza: brzeg rzeki, 29.04.2013, 2 exx., zarośla, 03.05.2013, 4 exx., 15.05.2013, 1 ex., łąka, 15.05.2013, 1 ex.; Nowy Żmigród: zarośla okrajkowe, 19.05.2013, 1 ex.

53. *Polydrusus cervinus* (LINNAEUS, 1758)

Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 3 exx., 13.06.2013, 1 ex.; Libusza: 2009, 1 ex.

54. *Polydrusus confluens* (STEPHENS, 1831)

Dobrynia: zarośla termofilne, 16.05.2013, 1 ex., 10.06.2013, 1 ex.

55. *Polydrusus formosus* (MAYER, 1779)

Bednarka: 08.08.2009, 1 ex.; Dobrynia: zarośla termofilne, 13.06.2013, 1 ex.

56. *Polydrusus fulvicornis* (FABRICIUS, 1792)

Dobrynia: zarośla termofilne, 13.06.2013, 2 exx.; Libusza: łąka, 10.06.2013, 1 ex.

57. *Polydrusus impar* (GOZIS, 1882)

Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 07.07.2010, 1 ex.

58. *Polydrusus mollis* (STRÖM, 1768)

Bednarka: grąd, 16.05.2013, 1 ex.; Rozdziele: zarośla, 01.05.2013, 1 ex.

59. *Polydrusus picus* (FABRICIUS, 1792)

Lipinki: zadrzewienie, 15.06.2013, 2 exx.

60. *Polydrusus pterygomalis* (BOHEMAN, 1840)

Bednarka: grąd, 16.05.2013, 2 exx.; Wójtowa: zarośla okrajkowe, 16.05.2013, 1 ex.

61. *Polydrusus tereticollis* (DE GEER, 1775)

Małastów: las, 14.06.2013, 1 ex.; Wola Dębowiecka: zadrzewienie, 18.05.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: buczyna, 17.05.2013, 1 ex.

62. *Sciaphilus asperatus* (BONSDORFF, 1785)

Bednarka: grąd, 16.05.2013, 2 exx.; Libusza: 2005, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: łąka śródlęśna, 07.07.2010, 1 ex.; zarośla, 17.05.2013, 2 exx.

63. *Sitona ambiguus* (GYLLENHAL, 1834)

Libusza: łąka, 29.04.2013, 2 exx.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 17.05.2013, 1 ex.

64. *Sitona gressorius* (FABRICIUS, 1792)

Blechnarka: skraj drogi, 25.08.2011, 1 ex.

65. *Sitona lepidus* (GYLLENHAL, 1834)

Bartne: zarośla, 11.08.2013, 1 ex.; Libusza, 2008, 1 ex.; Wysowa-Zdrój : zarośla, 13.06.2011, 1 ex.

66. *Sitona lineatus* (LINNAEUS, 1758)

Libusza: brzeg rzeki, 29.04.2013, 1 ex.

67. *Sitona suturalis* (STEPHENS, 1831)

Bartne: kserotermiczne, zarastające krzewami i drzewami pastwisko, 09.07.2013, 1 ex.;
Libusza: zarośla okrajkowe, 15.05.2013, 2 exx.; Lipinki: zarośla, 30.04.2013, 1 ex.;
Rozdziele: zarośla, 01.05.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: wilgotna łąka, 27.07.2010, 1 ex.

68. *Strophosoma melanogrammum* (FORSTER, 1771)

Bartne : łąka, 09.07.2013, 1 ex.

69. *Tanymecus palliatus* (FABRICIUS, 1787)

Libusza: 2003, 1 ex., zarośla, 08.05.2012, 1 ex., 17.08.2012, 1 ex., łąka, 10.04.2013, 1 ex.,
15.05.2013, 4 exx.; Mrukowa: 13.06.2013, 1 ex.

Lixinae SCHÖNHERR, 1823

70. *Larinus brevis* (HERBST, 1795)

Lipinki: subkseroterm, 08.08.2013, 2 exx.

71. *Larinus planus* (FABRICIUS, 1775)

Libusza: 2008, 1 ex., zarośla, 17.08.2012, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: brzeg potoku, 05.08.2010, 1 ex.

72. *Larinus sturnus* (SCHALLER, 1783)

Bartne: buczyna, 11.07.2013, 1 ex.; Lipinki: subkserotermy, 04.06.2015, 1 ex., zarośla okrajkowe, 06.06.2015, 1 ex.

73. *Larinus turbinatus* (GYLLENHAL, 1836)

Libusza: 2005, 2 exx.

74. *Lixus bardanae* (FABRICIUS, 1787)

Libusza: łąka, 10.06.2013, 1 ex.; 16.06.2013, 1 ex.; Murkowa: łąka, 13.06.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 1 ex.

75. *Lixus iridis* (OLIVIER, 1807)

Libusza: łąka, 10.06.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 1 ex.

76. *Lixus punctiventris* (BOHEMAN, 1836)

Libusza: 05.06.2010, 2 exx., zarośla, 10.06.2013, 1 ex.

77. *Rhinocyllus conicus* (FRÖLICH, 1792)

Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 23.07.2010, 2 exx., wilgotna łąka, 13.06.2011, 1 ex., zarośla, 13.06.2011, 1 ex., zarośla, 17.05.2013, 2 exx.

Mesoptilinae LACORDAIRE, 1863**78. *Magdalis ruficornis* (LINNAEUS, 1758)**

Nowy Żmigród: łąka, 19.05.2013, 1 ex.

Molytinae SCHÖNHERR, 1823**79. *Hylobius abietis* (LINNAEUS, 1758)**

Blechnarka: 07.2006, 1 ex., otrząsanie, 21.05.2014, 1 ex., skład drewna, 20.08.2010, 1 ex.; Małastów: las, 14.06.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: 2008, 1 ex., skład drewna, 18.05.2013, 2 exx.

80. *Hylobius excavatus* (LAICHARTING, 1781)

Blechnarka: 09.08.2007, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: buczyna, skład drewna, 02.05.2014, 1 ex.

81. *Hylobius transversovittatus* (GOEZE, 1777)

Blechnarka: 07.2008, 1 ex., ziołorośla, 23.07.2013, 1 ex.

82. *Liparus glabrirostris* (KÜSTER, 1849)

Bartne: droga śródleśna, 10.07.2013, 1 ex.; Bednarka: 2005, 2 exx.

83. *Lepyrus capucinus* (SCHALLER, 1783)

Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 07.07.2010, 1 ex., zarośla, 23.05.2013, 1 ex.

84. *Lepyrus palustris* (SCOPOLI, 1763)

Dobrynia: zarośla termofilne, 10.06.2013, 1 ex.; Libusza: 2007, 1 ex., zarośla, 23.06.2012, 3 exx., brzeg rzeki, 29.04.2013, 3 exx.; Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 23.07.2010, 1 ex., zarośla, 13.05.2011, 1 ex., 17.05.2013, 1 ex., 01.05.2014, 1 ex.

85. *Pissodes harcyniae* (HERBST, 1795)

Libusza: zarośla, 30.04.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: skład drewna, 18.05.2013, 3 exx.

86. *Pissodes piceae* (ILLIGER, 1807)

Bednarka: 07.2006, 2 exx.

87. *Pissodes pini* (LINNAEUS, 1758)

Wysowa-Zdrój: 2008, 1 ex.

Hyperinae MARSEUL, 186388. *Brachypera zoilus* (SCOPOLI, 1763)

Bednarka: 2008, 1 ex.; Libusza: 03.06.2010, 1 ex.

89. *Donus ovalis* (BOHEMAN, 1842)

Bednarka: 2008, 1 ex., 04.08.2009, 2 exx.

90. *Donus velutinus* (BOHEMAN, 1842)

Bartne: młaka śródleśna, 09.07.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 07.07.2010, 1 ex., 23.07.2010, 1 ex.

91. *Donus viennensis* (HERBST, 1795)

Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 07.07.2010, 2 exx., wilgotna łąka, 13.06.2011, 1 ex., 11.07.2011, 1 ex.

92. *Hypera diversipunctata* (SCHRANK von PAULA, 1798)

Libusza: 30.08.2009, 1 ex.

93. *Hypera plantaginis* (DE GEER, 1775)

Wysowa-Zdrój: brzeg potoku, 05.08.2010, 1 ex.

94. *Hypera miles* (PAYKULL, 1792)

Blechnarka: łąka śródleśna, 16.08.2010, 1 ex., łąka, 23.08.2010, 1 ex.; Dobrynia: zarośla termofilne, 13.06.2011, 2 exx., 16.05.2013, 1 ex.; Nowy Żmigród: zarośla okrajkowe, 19.05.2013, 1 ex.; Wójtowa: zarośla okrajkowe, 16.05.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: łąka śródleśna, 07.07.2010, 3 exx., 23.07.2010, 1 ex., 05.08.2010, 1 ex., brzeg potoku, 05.08.2010, 1 ex., wilgotna łąka, 13.06.2011, 2 exx., zarośla, 13.06.2011, 1 ex., 17.05.2013, 1 ex.

95. *Hypera viciae* (GYLLENHAL, 1813)

Libusza: brzeg rzeki, 29.04.2013, 1 ex., zarośla, 30.04.2013, 1 ex.; Lipinki: zarośla, 30.04.2013, 1 ex.

Cossoninae SCHÖNHERR, 182696. *Cossonus linearis* (FARICIUS, 1775)

Libusza: 2007, 1 ex.

Curculioninae LATREILLE, 180297. *Acalyptus carpini* (FABRICIUS, 1792)

Libusza: nieużytki, 30.07.2014, 1 ex.

98. *Anthonomus phyllocola* (HERBST, 1795)

Bartne: kserotermiczne, zarastające krzewami i drzewami pastwisko, 09.07.2013, 1 ex.,
Wysowa-Zdrój: zarośla, 17.0.2013, 1 ex.

99. *Anthonomus rectirostris* (LINNAEUS, 1758)

Blechnarka: zarośla, 11.08.2013, 1 ex., olszyna górską, 11.08.2013, 1 ex.; Libusza: 2007, 1 ex.

100. *Anthonomus rubi* (HERBST, 1795)

Libusza: zarośla, 30.04.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: wilgotna łąka, 27.07.2010, 1 ex., zarośla,
23.05.2011, 1 ex.

101. *Archarius salicivorus* (PAYKULL, 1792)

Blechnarka: skraj lasu, 13.06.2011, 1 ex.

102. *Cionus hortulanus* (GEOFFROY, 1785)

Libusza: zarośla okrajkowe, 15.05.2013, 6 exx.

103. *Cionus tuberculosus* (SCOPOLI, 1763)

Bednarka: grąd, 16.05.2013, 2 exx.; Blechnarka: olszyna górską, 11.08.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 1 ex., 03.08.2011, 1 ex.

104. *Cleopomiarus graminis* (GYLLENHAL, 1813)

Bednarka: grąd, 22.07.2013, 1 ex.; Libusza: zarośla, 17.08.2012, 1 ex., 15.05.2013, 1 ex.

105. *Curculio glandium* (MARSHAM, 1802)

Libusza: 2003, 1 ex., 2004, 1 ex., 04.08.2009, 1 ex., łąka, 29.04.2013, 1 ex., 20.05.2014, 1 ex.,
zarośla, 03.05.2013, 1 ex., 08.08.2013, 1 ex.

106. *Curculio pellitus* (BOHEMAN, 1843)

Bednarka: 2006, 1 ex.

107. *Dorytomus rufatus* (BEDEL, 1888)

Rozdziele: zarośla, 01.05.2013, 1 ex.

108. *Dorytomus tortrix* (LINNAEUS, 1761)

Bednarka: 2006, 1 ex.

109. *Ellescus scanicus* (PAYKULL, 1792)

Lipinki: zadrzewienie, 15.07.2013, 1 ex.

110. *Lignyodes suturatus* FAIRMAIRE, 1859

Dobrynia: wrzosowisko, 16.05.2013, 1 ex.

Według ostatniego spisu ryjkowców Polski w naszym kraju występowały cztery gatunki z rodzaju *Lignyodes* (WANAT & MOKRZYCKI 2005). KOROTYAEV *et al.* (1993) zsynonimizowali dwa z nich uznając *L. muerlei* FERRARI, 1866 i *L. uniformis* DESBROCHERS des LOGES, 1895 za formy barwne stosunkowo niedawno wykazanego z Polski *L. suturatus* FAIRMAIRE, 1859 (WANAT & SZYPUŁA 1998). Ich diagnozy można znaleźć w polskich kluczach do oznaczania ryjkowców (SMRECZYŃSKI 1972). Tak samo sytuację z *L. suturatus* potraktowano w *Katalogu chrząszczy palearktycznych* (CALDARA 2013). Zasadniczo więc w Polsce występują trzy gatunki z rodzaju *Lignyodes*:

I) *L. suturatus*, do którego należy odnieść wcześniejsze dane na temat *L. muerlei* i *L. uniformis*;

II) *L. enucleator* występujący na nielicznych stanowiskach, głównie w południowej części kraju;

III) *L. bischoffi*, gatunek zawleczony do Europy z Ameryki Północnej, wykazany z Polski dopiero na początku XXI wieku (GOSIK *et al.* 2001) i znajduwany obecnie na coraz większej liczbie stanowisk (WANAT & MOCARSKI 2008).

111. *Mecinus pyraeter* (HERBST, 1795)

Gładyszów: łąka, 14.06.2013, 1 ex.; Libusza: zarośla, 16.05.2013, 1 ex.

112. *Rhinusa antirrhini* (PAYKULL, 1800)

Wysowa-Zdrój: łąka śródlęśna, 23.07.2010, 1 ex.

113. *Sibinia pellucens* (SCOPOLI, 1772)

Libusza: zarośla, 12.06.2013, 2 exx.

114. *Tachyerges rufitarsis* (GERMAR, 1821) (Ryc. 2C)

Dobrynia: zarośla termofilne, 13.06.2013, 1 ex.

Rzadki gatunek spotykany zwykle w środowiskach wilgotnych, gdzie żeruje na topoli osice (*Populus tremula*). Niewykazywany dotychczas z Beskidu Wschodniego.

115. *Tachyerges salicis* (LINNAEUS, 1758)

Wysowa-Zdrój: zarośla, 11.08.2011, 1 ex.

116. *Tychius quinquepunctatus* (LINNAEUS, 1758)

Nowy Żmigród: łąka, 19.05.2013, 3 exx.

117. *Tychius medicagnis* (BRISOUT de BARNEVILLE, 1863)

Nowy Żmigród: zarośla okrajkowe, 19.05.2013, 2 exx.

Baridinae SCHÖNHERR, 1836118. *Limnobaris t-album* (LINNAEUS, 1758)

Wysowa-Zdrój: wilgotna łąka, 13.06.2013, 1 ex.

Ceutorhynchinae GISTEL, 1848119. *Ceutorhynchus typhae* (HERBST, 1795)

Libusza: zarośla, 15.05.2013, 1 ex.

120. *Datonychus angulosus* (BOHEMAN, 1845)

Libusza: brzeg rzeki, 29.04.2013, 1 ex.; zarośla, 15.05.2013, 1 ex.

121. *Glocianus distinctus* (C. BRISOUT de BARNEVILLE, 1870)

Gładyszów: łąka, 14.06.2013, 1 ex.; Libusza: 03.06.2010, 1 ex., zarośla, 16.06.2013, 1 ex.

122. *Glocianus punctiger* (GYLLENHAL, 1837)

Bartne: łąka, 09.07.2013, 1 ex.; Blechnarka: skraj lasu, 13.06.2011, 1 ex., skraj grądu, 13.06.2013, 1 ex.; Libusza: brzeg rzeki, 29.04.2013, 1 ex., łąka, 29.04.2013, 3 exx., zarośla, 30.04.2013, 2 exx., 15.05.2013, 1 ex.

123. *Hadroplontus litura* (FABRICIUS, 1795)

Wysowa-Zdrój: brzeg potoku, 05.08.2010, 1 ex.

124. *Mogulones abbreviatulus* (FABRICIUS, 1792)

Wysowa-Zdrój: zarośla, 17.05.2013, 1 ex.

125. *Mogulones raphani* (FABRICIUS, 1792)

Libusza: brzeg rzeki, 29.04.2013, 1 ex., zarośla, 30.04.2013, 1 ex., 15.05.2013, 1 ex.

126. *Nedys quadrimaculatus* (LINNAEUS, 1758)

Bartne: łąka, 11.07.2013, 1 ex.; Libusza: 06.08.2009, 1 ex., brzeg rzeki, 29.04.2013, 3 exx.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 13.04.2011, 2 exx., 23.05.2011, 2 exx., wilgotna łąka, 13.06.2011, 1 ex.

127. *Rhinoncus pericarpus* (LINNAEUS, 1758)

Bartne: buczyna, 11.07.2013, 1 ex.; Libusza: 12.08.2009, 1 ex., zarośla, 17.08.2012, 1 ex., brzeg rzeki, 29.04.2013, 1 ex., 10.06.2013, 1 ex., łąka, 29.04.2013, 1 ex.; Wola Dębowiecka: zadrzewienie, 18.05.2013, 1 ex.

128. *Tapeinotus sellatus* (FABRICIUS, 1794)

Bednarka: grąd, 13.06.2013, 1 ex.; Nowy Żmigród: zarośla okrajkowe, 19.05.2013, 2 exx.;

Wysowa-Zdrój: łąka środkowa, 07.07.2010, 1 ex., zarośla, 23.05.2011, 2 exx., zarośla, 17.05.2013, 1 ex., zarośla, 21.05.2014, 1 ex.

129. *Trichosirocalus troglodytes* (FABRICIUS, 1787)

Dobrynia: zarośla termofilne, 13.06.2013, 1 ex.; Libusza: łąka, 15.05.2013, 1 ex., zarośla, 10.06.2013, 1 ex.; Nowy Żmigród: zarośla okrajkowe, 19.05.2013, 1 ex; Wysowa-Zdrój: zarośla, 23.05.2011, 1 ex.

130. *Zacladus geranii* (PAYKULL, 1800)

Libusza: 12.08.2009, 1 ex.; Nowy Żmigród: zarośla okrajkowe, 19.05.2013, 1 ex.

Cryptorhynchinae SCHÖNHERR, 1825

131. *Cryptorhynchus lapathi* (LINNAEUS, 1758)

Libusza: 2004, 1 ex.

Bagoinae THOMSON C. G., 1859

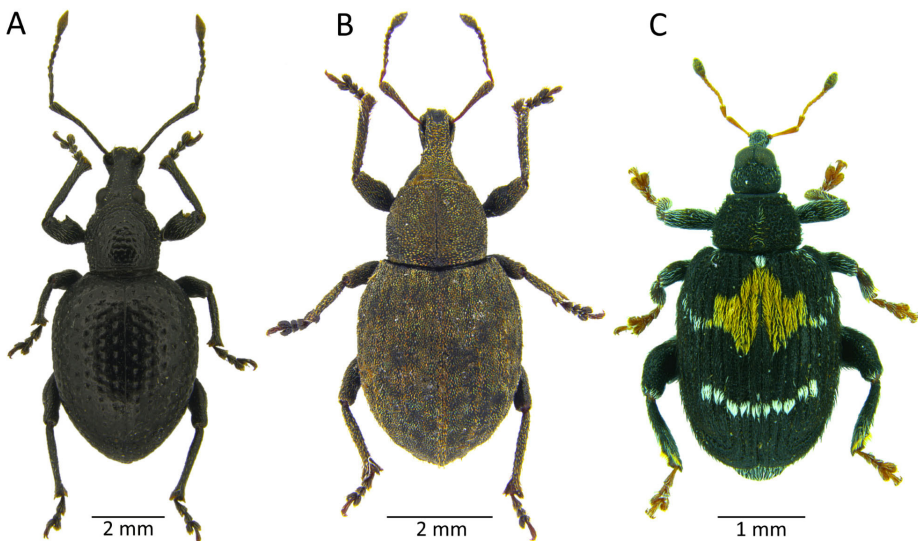
132. *Bagous lutulosus* (GYLLENHAL, 1827)

Rozdziele: zarośla, 01.05.2013, 1 ex.

Eirirhinidae SCHÖNHERR, 1825

133. *Notaris acridulus* (LINNAEUS, 1758)

Libusza: 2008, 1 ex.

Ryc. 2. A – *Otiorynchus obsidianus*, B – *Barynotus moerens*, C – *Tachyerges rufitarsis*

Fig. 2. A – *Otiorynchus obsidianus*, B – *Barynotus moerens*, C – *Tachyerges rufitarsis*

134. *Grypus equiseti* (FABRICIUS, 1775)

Bartne: zarośla, 10.07.2013, 1 ex.; Libusza: 2007, 1 ex., łąka, 12.06.2013, 1 ex., zarośla, 30.04.2013, 1 ex., 12.06.2013, 1 ex.; 24.08.2013, 1 ex.; Murkowa: zarośla, 13.06.2013, 1 ex.; Wola Dębowiecka: zadrzewienie, 18.05.2013, 1 ex.; Wysowa-Zdrój: zarośla, 17.05.2013, 1 ex.

PODSUMOWANIE I DYSKUSJA

Niniejsza praca prezentuje dane dotyczące 134 gatunków ryjkowców zebranych w ostatnich latach na obszarze Beskidu Wschodniego. Reprezentują one siedem rodzin: Anthribidae (3 gat.), Attelabidae (2 gat.), Rhynchitidae (11 gat.), Nanophyidae (1 gat.), Apionidae (13 gat.), Curculionidae (102 gat.) i Eirrhinidae (2 gat.). Nie stwierdzono podczas prowadzonych badań przedstawicieli rodzin Nemomyrmecidae i Dryophthoridae, choć wykazywali je wcześniejsi badacze. *Tachyerges rufitarsis* nie był wcześniej znajdowany w Beskidzie Wschodnim, a część podawanych gatunków można zaliczyć do rzadko spotykanych w skali kraju np.: *Chonostropheus tristis*, *Aspidapion validum*, *Barynotus moerens*, *Dodecastichus inflatus*, *Otiorhynchus obsidianus*, *Lixus punctiventris* i *Lignyodes suturatus*.

Trzy spośród wykazanych gatunków można zaliczyć do ryjkowców kserotermicznych (MAZUR 2001). *Eusomus ovulum* odłowiono w zbiorowisku zarośli termofilnych oraz w zbiorowisku łąkowym, gdzie znaleziono również *Tychius medicaginis*. Osobniki *Larinus brevis* zebrano na stanowisku o charakterze zbliżonym do kserotermicznego, gdzie licznie występowała jego roślina żywicielska (*Carlina vulgaris*). Wszystkie stanowiska ww. gatunków położone są na bezpośrednim przedpolu Beskidu Niskiego. Według MAZURA (2001) obecność nielicznych gatunków kserotermicznych Curculionoidea na tym terenie [*Squamapion flavimanum* (GYLLENHAL, 1833), *Sitona inops* GYLLENHAL, 1832], a nawet w samym Beskidzie Niskim łączy się z migracją podolską. Jedynie stanowisko *Cionus ganglbaueri* WINGELMÜLLER, 1914 w tej części Karpat najprościej wytłumaczyć migracją z południa (ondawski szlak migracyjny). Funkcjonowanie tego szlaku migracyjnego określano jako niezbyt dobrze udokumentowane, a jego znaczenie oceniano jako lokalne i niemające wpływu na zasięgi gatunków w innych częściach Karpat, a tym bardziej poza nimi (MAZUR 2001). Wydaje się jednak, że prezentowane stanowiska wszystkich trzech kserotermicznych gatunków są skutkiem bezpośrednich migracji z południa – szlakiem ondawskim. Droga tą zachodziły wędrówki transkarpaccie wielu gatunków ryjkowców np. *Larinus obtusus* GYLLENHAL, 1836, *Perapion lemoroi* BRISOUT, 1880, *Otiorhynchus cornicinus* STIERLIN, 1861, *Alophus kaufmanni* STIERLIN, 1884 czy *Barypeithes interpositus* (ROUBAL, 1920), dla którego droga przez Beskid Niski wydaje się być jedynym szlakiem migracyjnym na teren Polski (PETRYSZAK & PETRYSZAK 2009). Ponadto w ostatnim czasie pojawiły się nowe fakty sugerujące większą rolę ondawskiego szlaku migracyjnego (m.in. PAWŁOWSKI 2009, TASZAKOWSKI 2012, DOBOSZ & ZAMORSKI 2015). Za taką drogą migracji *E. ovulum*, *T. medicaginis* i *L. brevis* przemawia także fakt, że były już zaliczane do południowego elementu kierunkowego (a jednocześnie do elementu przechodniego równoleżnikowego) jednak do tej pory wymieniano inne drogi migracji – np. szlak spiski (MAZUR 2001).

Ze względu na zachodzące zmiany klimatyczne (wyjątkowo wysokie temperatury panujące w ostatnich latach) oraz ciągle bardzo nierównomierne poznanie występowania wielu grup owadów w Beskidzie Wschodnim, uzasadnione wydaje się prowadzenie na tym terenie dalszych badań faunistycznych, które przyczyniłyby się do poznania genezy entomofauny.

PIŚMIENNICTWO

- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1973. Chrząszcze Coleoptera. Biegaczowate – Carabidae, część 1. *Katalog fauny Polski* 23(2): 1–232.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1992. Chrząszcze Coleoptera. Ryjkowcowate prócz ryjkowców – Curculionoidea prócz Curculionidae. *Katalog Fauny Polski* 23(18): 1–324.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1993. Chrząszcze (Coleoptera) – Ryjkowce – Curculionidae, cz. 1. *Katalog Fauny Polski* 23(19): 1–304.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1995. Chrząszcze (Coleoptera) – Ryjkowce – Curculionidae, cz. 2. *Katalog Fauny Polski* 23(20): 1–310.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1997. Chrząszcze (Coleoptera) – Ryjkowce – Curculionidae, cz. 3. *Katalog Fauny Polski* 23(21): 1–307.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 2000. Chrząszcze, Coleoptera, Uzupełnienia tomów 2–21. *Katalog Fauny Polski* 23 (22): 1–252.
- CALDARA R. 2013. Curculioninae. In: LOBL I., SMETANA A. (Eds.). Curculionoidea II. Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 8. Brill. 117–172.
- DOBOSZ R., ZAMORSKI R. 2015. Dwa nowe gatunki złotooków dla fauny Polski i materiały do poznania sieciarek Beskidu Zachodniego (Neuroptera: Chrysopidae, Hemerobiidae). *Acta entomologica silesiana* 23: 121–126.
- GOSIK R., ŁĘTOWSKI J., MOKRZYCKI T., WANAT M. 2001. *Lignyodes bischoffi* (BLATCHLEY, 1916) (Coleoptera: Curculionidae) – gatunek nowy w faunie Polski. *Wiadomości Entomologiczne* 20(1-2): 43–48.
- KARPIŃSKI L., TASZAKOWSKI A., SZCZEPAŃSKI W.T. 2015. New data on the occurrence of longhorn beetles (Coleoptera: Cerambycidae) in the Eastern Beskid Mountains. *Fragmenta Faunistica* 58(1): 7–16.
- KNUTELSKI S. 2001. *Dorytomus majalis* (PAYKULL, 1800) w Karpatach Polskich oraz inne nowo poznane dla fauny Kotliny Nowotarskiej gatunki ryjkowców (Coleoptera: Rhynchitidae, Brentidae, Curculionidae). *Wiadomości Entomologiczne* 19(3-4): 149–160.
- KNUTELSKI S., TYKARSKI P. 2010. Chrząszcze obszarów górskich Polski (Insecta: Coleoptera). *Wiadomości entomologiczne* 29(Supl.): 39–51.
- KONDRACKI J. 2013. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa: 440 ss.
- KOROTYAEV B.A., ISMAILOVA M.SH., ARZANOV YU.G., DAVIDYAN G.E., PRASOLOV V.N. 1993. Vesennaya fauna zhukov-dolgonosikov (Coleoptera: Apionidae, Rhynchophoridae, Curculionidae) nizmennogo i predgornogo Dagestana. *Entomologicheskoe Obozrenie* 72: 836–865.
- KUBISZ D., SZAFRANIEC S. 2003. Chrząszcze (Coleoptera) masywu Babiej Góry, In: WOŁOSZYN B.W., WOŁOSZYN D., CELARY W. (Eds.), Monografia fauny Babiej Góry. Publikacje Komitetu Ochrony Przyrody PAN, Kraków: 163–221.
- LÖBL I., SMETANA A. (Eds.) 2011. Curculionoidea I. Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 7. Apollo Books: 1–373.
- LÖBL I., SMETANA A. (Eds.) 2013. Curculionoidea II. Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 8. Brill: 1–700.
- MAZUR M. 2001. Ryjkowce kserotermiczne Polski (Curculionoidea: Nemonychidae, Attelabidae, Apionidae, Curculionidae). Studium zoogeograficzne. *Monografie Fauny Polski* 22: 1–378.
- NOWICKI M. 1864. Przyczynek do owadniczej fauny Galicyi. *Rozprawy i Wiadomości Muzeum Dzieduszyckich, 1864*: 1–87.
- PAWŁOWSKI J. 2009. Cenne bezkręgowce naziemne Magurskiego Parku Narodowego i terenów ościennych, In: GÓRECKI A., ZEMANEK B. (Eds.), Magurski Park Narodowy – monografia przyrodnicza, Krempna-Kraków: 132–146.
- PETRYSZAK B. 1982. Ryjkowce (Coleoptera: Curculionidae) Beskidu Sądeckiego. *Rozprawy habilitacyjne Uniwersytetu Jagiellońskiego* 68: 1–204.

- PETRYSZAK B. 1993. Ryjkowce (Coleoptera: Curculionidae) Beskidu Wyspowego. *Studia Ośrodka Dokumentacji Fizjograficznej* 21: 281–303
- PETRYSZAK B., KNUTELSKI S. 1987. Ryjkowce (Coleoptera: Curculionidae) Gorców. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Seria nauk biologicznych, Zoologia* 33: 43–83
- PETRYSZAK B., PETRYSZAK A. 2009. Ryjkowcowate charakterystycznych siedlisk, In: GÓRECKI A., ZEMANEK B. (Eds.), *Magurski Park Narodowy – monografia przyrodnicza*, Krempna-Kraków: 152–161.
- PETRYSZAK B., RADWAŃSKI J. 2006. Nowe i rzadkie ryjkowcowate (Coleoptera: Attelabidae, Apionidae, Curculionidae) Gór Słonnych. *Wiadomości Entomologiczne* 25(4): 233–240.
- PETRYSZAK B., WRÓBEL S., CZEKAJ A., SKALSKI T. 1993. Ryjkowce (Coleoptera, Curculionidae) Beskidu Niskiego. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Seria nauk biologicznych, Zoologia* 38: 29–59
- SMRECZYŃSKI S. 1972. Ryjkowce – Curculionidae. Podrodzina Curculioninae. *Klucze do oznaczania owadów Polski* 19(98d): 1–195.
- SZCZEPAŃSKI W.T., TASZAKOWSKI A., KARPIŃSKI L., TOMECKA M. 2015a. Materiały do znajomości omomilkowatych, karmazynkowatych i świetlikowatych (Coleoptera: Elateroidea: Cantharidae, Lycidae, Lampyridae) Beskidu Wschodniego. *Acta entomologica silesiana* 23: 7–13.
- SZCZEPAŃSKI W.T., TASZAKOWSKI A., KARPIŃSKI L., KUBUSIAK A. 2015b. New data on the distribution of ladybird beetles (Coleoptera: Coccinellidae) of the Eastern Beskid Mts. *Nature Journal (Opole Scientific Society)* 48: 24–33.
- SZCZEPAŃSKI W.T., TASZAKOWSKI A., KARPIŃSKI L. 2015c. Nowe stanowiska bogatkowatych (Buprestidae) w Beskidzie Wschodnim. *Acta entomologica silesiana* 23: 205–208.
- SZCZEPAŃSKI W.T., TASZAKOWSKI A., KARPIŃSKI L., KASZYCA N. 2016. Nowe stanowiska sprężkowatych (Coleoptera: Elateridae) w Beskidzie Wschodnim. *Acta entomologica silesiana* 24 (online 001): 1–9
- TASZAKOWSKI A. 2012. Występowanie *Eysarcoris ventralis* (WESTWOOD, 1837) (Hemiptera: Pentatomidae) w Polsce. *Acta entomologica silesiana* 20: 33–55.
- WANAT M., MOKRZYCKI T. 2005. A new checklist of the weevils (Coleoptera: Curculionoidea) of Poland. *Genus* 16: 69–117
- WANAT M., MOCARSKI Z. 2008. Current range of the ash weevil *Lignyodes bischoffi* BLATCHLEY, 1916 (Coleoptera: Curculionidae) in Poland. *Polish Journal of Entomology* 77(3): 177–182.
- WANAT M., SZYPULA J. 1998. Interesujące gatunki ryjkowców (Coleoptera: Urodontidae, Curculionidae) ze wschodniej Polski. *Wiadomości entomologiczne* 17(2): 85–94.
- WANAT M., MAZUR M.A., CELADYN R., JAŁOSZYŃSKI P., RUTA R., KAŻMIERCZAK M., MOCARSKI Z., SZYPULA J., SIENKIEWICZ P. 2016. Nowe dane o rozmieszczeniu 50 gatunków ryjkowców (Coleoptera: Curculionoidea) w Polsce. *Acta entomologica silesiana* 24 (online 016): 1–20.

Accepted: 29 December 2016; published: 21 March 2017

Licensed under a Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl>